

DE HOOP

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

PRYS DER INSERTIE:
20 centimen den drukregel.
40 centimen de reklamen.
Alle toezending van brieven, geld enz.
moet vrachtvry den opsteller toege-
zonden worden.

Hov. De COCQ.
St.-Truiden. (Schuerhoven).

Godsdienst.

Vaderland.

Moedertael.

Landbouw.

ABONNEMENT PRYS:
Voor de Stad 5 fr. per jaer.
" 5 fr. per 6 maanden
" 1-75 fr. per trimester.
Voor Buiten 6 fr. per jaer.
" 5-30 per 6 maanden.
" 2 fr. per trimester.

SINT-TRUIDEN, 1 SEPTEMBER 1860.

STAETKUNDIG OVERZIGT.

De tydingen uit Napels zyn al langsommeer ongunstiger voor de koninglyke magt. Het schynt dat de napelsche generaels verleden maendag eene byeenkomst hebben gehouden en met eenparigheid van stemmen, generaal Bosco uitgenomen, besloten hebben om den koning den raed te geven het koningryk te verlaten ten einde eene worsteling zonder ander mogelyk gevolg dan eene nuttelooze bloedvergietery te vermijden.

Volgens eene depeche uit Genua zouden de Napelsche land- en zeemagt-officieren in massa hun ontslag gegeven hebben.

Eene depeche uit Parys meldt dat Frans II dien raed zou gevolgd en eergisteren de hoofdstad verlaten hebben aen boord van den *Stromboli*. Het revolutionnaire komiteit zet zyn werk te Napels voort. Zeker, naer het schynt, van de geestopschudding der hoofdstad, zendt het agenten naer de provincien om den onstand welke overal uiterst, aen te stoken. Wy vinden in de italiaensche dagbladen eenige byzonderheden over de eerste uitslagen van Garibaldi's expeditie. Te Reggio is de stryd hevige geweest. Het vuer der vesting heeft tamelyk groote verliezen onder de vrywilligers veroorzaekt, het korps van Bixio heeft byzonder veel geleden, en deze generaal zelf heeft eene ligte wonde aen den arm bekomen. Na dat de uitwendige werken stormerderhand zyn ingenomen geworden, hebben de artilleristen allen verderen dienst geweigerd en de overgaef der stad noodzakelyk gemaakt. Volgens den *Corriere mercantile*, zou het verlies der napolitanen op 500 dooden of gekwetsten en 400 krygsgevangenen beloop. De garibaldisten hebben in het fort acht stukken veldartillerie, 2 Paixbanskanons van 80 en zes van 36, twaelf obiters, acht positie-stukken, vyf honderd geweeren en eene groote menigte levensmiddelen, peerden, muilezels, enz., gevonden.

Een gewigtig voorval heeft te Napels plaats gehad. Piemont heeft een paar schepen met gewapende troepen aen boord naer de reede van Nadels gezonden, ten einde in geval eener omwenteling of innemen dier stad door Garibaldi, zich meester te maken van het Gouvernement in naam van Victor-Emmanuel.

Een aantal der piemontesche bersaglieri, ongeduldig om de revolutie af te wachten, waren aen land gekomen, hopende met opene armen door de Napolitanen ontvangen te worden. Een detachement der koninglyke lyfwacht heeft met den sabel beginnen te spelen. Verscheidene dier onvoorzichtige bersaglieri zyn gedood of gekwetst en de overige terug gejaegd naer de Sardinische schepen.

Zal Garibaldi naer Venetie gaen? De *Opinion nationale* van Parys welke de wezentlyke *Moniteur* der Garibaldische beweging is, bevestigt de vooruitzichten. « De diktator voegt by de stoutmoedigheid, welke den vyand verbaest en ter neder slaet, eene voorzichtigheid welke zoo als wy hoopen, hem niet ontbreken zal. Hy zal met vastberadenheid voortgaan tot de uiterste grens waer het gevaer zou beginnen voor de edele zaak waeren hy zich heeft toegelegd. Hy zal de vryheid van Italie weten te plaetsen onder de bescherming van het princip van nietusschenkomst en de revolutie tot later uitstellen welke niet zou kunnen volbragt worden dan ten kosten dat van eenen europischen oorlog. »

Volgens deze verklaring zou Garibaldi niets ondernemen tegen Venetie. Van hunnen kant zeggen de duitsche dagbladen Oostenryk niet aenvallenderwys zal te werk gaen.

Volgens eene korrespondentie uit Venetie neemt aldaer de toegenegenheid voor Garibaldi dagelyks aen. Er moesten reeds over de 4600 Venetianen als vrywilligers dienst by hem genomen hebben.

Men schryft uit Berlyn: het is hier geen geheim meer dat de betrekkingen tusschen Frankryk en Pruisen, sinds de byeenkomst te Taplitz, minder bevredigend zyn geworden. Napoleon rekent het den prins van Pruisen tot eene misdaed dat hy zich bezig houdt met eene samenkomst van den keizer van Rusland en dien van Oostenryk voor te bereiden. Die samenkomst zal te Parys met scheele oogen aenzien worden, want zy kan twee mogeheden die tot schade van Europa zoo lang gescheiden waren, vereenigen. Hare vereeniging zou een der zwaerste slagen zyn die de fransche politiek kan treffen. Daerom spant Napoleon te Berlyn, Weenen en St.-Petersburg alle middelen in om de samenkomst te beletten.

Het *Journal des débats* behelst een artikel van den heer St.-Marc Girardin over de toekomstige regering van Syrie. Daerin wordt de wensch voor eene europische regering uitgedrukt, aengezien eene oostersche geheel turksch of vernielend zal zyn. er moeten europische soldaten zyn, en wel uit eenen onzydigen staet, zoo als Zwitserland, Belgie of Griekenland, of uit een der middelbare staten, zoo als Beijeren, Spanje of Holland.

Beijeren heeft aen Oostenryk beloofd om den Tyrol te bezetten indien die laatste magt in Venetie aengevallen werd.

Te Damaskus duren de moorderyen voort, te Saïda beletten de musulmannen aen de christenen niet alleen de lyken hunner dooden plegtiglyk tot op het kerkhof te vergezellen, maer ook van dezelve er heen te dragen, terwyl zy hen verplichten de muzulmansche dragers hiervoor te betalen.

Over het misbruik dat men maakt van het woord VRYHEID.

De vryheid kan niet bestaan waer de denkbeelden van regt en van gezag niet geëerbiedigd worden. Inderdaed, wanneer heeft iemand reden van zich te beklagen dat zyne vryheid miskend of gekrenkt wordt? Enkelyk in twee gevallen:

1° Als hy gedwongen wordt te gehoorzamen aen iemand die zyne ware overste niet is.

2° Als hy gedwongen is te gehoorzamen aen zynen wettigen overste in zaken waerin de overste het regt niet heeft van te gebieden. Overal waer de wettige overheid gebiedt en slechts dingen gebiedt waerover zy regt heeft, strydt de gehoorzaamheid geenzins tegen de vryheid. Als alle beide of eene dezer konditien ontbreekt, bestaat de vryheid niet meer.

Eene onwettige magt, deze, by voorbeeld, van Garibaldi in Italie, kan niets gebieden zonder de vryheid te krenken, omdat deze magt de ware overheid niet uitmaekt. Zy is slechts een overheerschend geweld dat de gehoorzaamheid niet verplichtend kan maken omdat zy van het regt om te gebieden beroofd is. Ware het zelfs dat Garibaldi dingen voorschreef die goed zyn, nog zouden de Italianers niet moeten gehoorzamen uit pligt jegens den overweldiger, omdat zulk een pligt altyd betrekkellyk is op het regt van gebieden. Waer dit regt niet bestaat, verdwynt de pligt van te gehoorzamen. Wy zeggen jegens den overweldiger, omdat er in dit geval eene ander pligt kan opryzen, namelyk, opzigtens de maetschappy. Derhalve kan men verplicht zyn de bevelen te volbrengen die eene onregtveerdige magt ons voorschryft, te weten: als deze bevelen niet onregtveerdig zyn en dat men, met ze te overtreden, het welzyn der maetschappy zou benadeeligen. In dit geval bestaat de pligt om te gehoorzamen, niet opzigtens de onregtveerdige magt, maer opzigtens de maetschappy. Zoo leert de doerluchtige H. Thomas.

De ware Vryheid wordt niet miskend.

Als eene onregtveerdige magt dingen voorschryft die slecht zyn, dan wordt de vryheid nog meer gekrenkt. De magt die gebiedt, heeft het regt niet om te gebieden, en waer die magt zelfs wettig, nog zou zy geene gehoorzaamheid mogen vergen, omdat zy ontbloot is van alle regt om dingen te gebieden die niet geoorloofd zyn. Als de vryheid gekrenkt wordt, 't is altyd op de eene of op de andere van deze twee manieren; of wel deze die gebiedt is uwe ware overste niet, of is by uw overste in 't algemeen genomen, hy heeft het regt niet van u dingen te gebieden die slecht zyn, want hierin zyt gy buiten zyn gezag omdat hy buiten zyn regt gaet.

Hieruit volgt dat de ware vryheid niet miskend wordt als iemand u gebiedt die het regt heeft van te gebieden, en als hy slechts zaken gebiedt waerin hy, met u te gebieden, zyn regt niet te buiten gaet. Dit alles zal zonneklaer blyken door een voorbeeld. Een huisvader is de wettige overste van zyn kind; hy heeft het regt om hetzelfde zyne bevelen voor te schryven als deze niet ongeoorloofd zyn. Het kind moet gehoorzamen omdat de vader het regt heeft om te gebieden. Schryft de vader zyn kind bevelen voor die ongeoorloofd zyn; gebiedt hy hem te gaen stelen, het kind mag hierin niet gehoorzamen. Wel is waer, de vader blyft altyd zyn wettige overste; maer wat het stelen aengaet, daerin is het kind aen zyn vader niet onderworpen, omdat de vader het regt niet heeft van zyn kind tot onregtveerdige zaak te verplichten.

Herhalen wy het nog eens, de vryheid wordt gekrenkt als men gedwongen is te gehoorzamen aen iemand die het regt niet heeft van te gebieden, of als men gedwongen is te gehoorzamen aen iemand, die, alhoewel onze wettige overste, ons dingen gebiedt waertoe zyn gezag zich niet uitstrekt, omdat ze door eene autoriteit vry of verboden verklaerd zyn.

Indien een huisvader wilde dat zyn kind zich aen de ontucht overlevere of dat het ongehuwd blyve, het kind zou niet moeten gehoorzamen, omdat een hooger gezag, te weten dat van God, de ontucht verbiedt en den ongehuwden staet vry verklaert. Zoo spreekt de kathyolike leerling.

Wy zyn allen gelyke natuergenoten.

Men ziet het, de vryheid kan zeer wel gepaerd gaen met de gehoorzaamheid en zy gaet geheel en al verloren als men de denkbeelden van wettelykheid, van gezag en regt miskent. Met het regt te miskennen loochent men de vryheid, want men heeft niets meer waerom men steunen kan, dan willekeur, eigen belang en toemeloze drijven. De leerling der kathyolike Kerk geeft ons de ware kennis, het echt denkbeeld van regt, van pligt, van gezag; vervolgens duidt zy alleen de grondzuil aen waerop de vryheid steunen moet. Volgens deze leerling komt alle gezag van God; de mensch in hoedanigheid van mensch, heeft op zynen natuergenoot geen het minste gezag. Het regt dat hy heeft om te gebieden heeft hy van God ontvongen in leening, daerom moet hy er een goed gebruik van maken. Niemand, in zyne hoedanigheid van mensch, moet aen een ander onderworpen zyn; de eene mensch is uit zyn eigen zelve niet gesteld boven den anderen. Wy zyn alle gelyke natuergenoten. Als wy aen anderen gebieden of aen anderen gehoorzamen, 't is omdat dit regt of deze pligt in den wil van God zelve zynen oorsprong heeft. En zulks grypt plaets in al de takken of verdeelingen van het gezag. Het vaderlyke gezag, by voorbeeld, komt van God. De pligt van het kind om aen zyne ouders te gehoorzamen heeft ook haren oorsprong in God, en hare reden van bestaan. De kinders zegt, den katechismus, moeten hunne ouders eeren, beminnen en gehoorzamen omdat deze hen in Gods plaats regeren. Om dezelfde reden is de vrouw aen haren man, de knecht aen zynen meester, de onderdaen aen zyne civiele overheid gehoorzaamheid verschuldigd.

Men zegt dat de vryheid in de samenleving onmogelyk is.

Nu, wie zal er zeggen dat deze pligt van gehoorzamen het kind, de vrouw, den knecht, den onderdaen van hunne vryheid berooft? Dit wil men niet te min beweren. Indien onze tegenstrevers hierin gelyk hadden, men zou moeten zeggen dat de vryheid in de samenleving onmogelyk is; want de maetschappy kan niet bestaan zonder regt om te gebieden en zonder pligt om te gehoorzamen.

Wat ons aengaet, wy beweren dat de vryheid bestaat overal waer men maer gehoorzaemt aen degene die regt heeft om te gebieden, en in deze dingen alleen waerin hy zyn regt niet te buiten gaet. Wil iemand gebieden zonder dat hy over ons eenig wettig gezag heeft, dat van God komt, of wil hy ons doen gehoorzamen in dingen die buiten het bereik zyn van zyn regt of gezag, dan ontwaren wy in hem eenen dwingeland, eenen roover van 's menschen vryheid. De politiek die zulke stelregels volgt, wy willen zeggen, die regt en gezag onder de voeten trappelt gelyk zulks tegenwoordig plaets heeft, is eene politiek die ons regtstreeks leidt naer eene nieuwe barbaerscheid, vervolgens naer eenen gapenden afgrond. Zal er nog veel tyd verlopen eer mogendheden en volkeren dit zullen verstaen? Zal het nog lang duren eer het zoo gezeide liberalismus, wiens leerlingen wy hier bestyden, zal gewaar worden dat het de maetschappy ondermynt en ons onzegglyke onheilen voorbereidt!!

Hoe! men rigt alle zyne poogingen tegen de leerling der heilige Kerk die het gezag of het regt van gebieden matigt en regelt, die de gehoorzaamheid tot eene godsdienstige pligt maekt en ze alzoo verheerlykt; men roept het ruwe geweld in en men stelt het in de plaets van regt, van gezag; men stelt het eigen belang in 's menschen grillen tot eenige grondzuil der zedeleer, en men spreekt nog van vryheid, van beschaving, van volksgeluk. Is dit niet eene onbegrypelyke verwarring in de denkbeelden?

Wilt gy weten, geëerde lezers, wat de verloochening van 't gezag en de miskenning van 't regt voortyds hebben te wege gebracht, keer met uwe gedachten terug tot het schrikbewind van 1793, of tot het tydstop wanneer het romeinsche keizerryk in stukken viel onder de slagen der barbaersche volkeren die zynen bodem waren ingerukt. Daer sprak men ook van vooruitgang, van beschaving en volksgeluk, en terwyl men het volk met deze groote woordenhezig hield, deed men 's menschen bloed stroomen by geheele beken.

(Den Belg.)

HAEK EN OOGEN!

Haelt den wywaterpot met het dorre palmtje eens by! God beware ons van duivelry! Wy moeten vandaag een woordje over regtbank en over advokaten wagen. Verscheidene kleine zaken moesten er op eenen en denzelfden voormiddag voorkomen, bepleten, bekazeld en beronnissd worden. De eerste was eene vechtery tusschen man en vrouw. De broekdrager was beschuldigd, als schoenmaker, zyne vrouw met den spanriem een koppel ribben gekrookt, en het schoone gelaet zynen wederhelft met vuist en lapleer blauw geverfd te hebben. Is dat nu eene manier van handelen, sprak de voorzitter, — Ik kan het niet gebeteren, hernam de beschuldigde; het is niet vrywillig geweest; ik bemin myne vrouw als het licht myner oogen, en maekt zy het soms eens te bruin, wat kan ik er aen doen? Een man moet zooveel door de vingers zien; doet gy nu ook zoo eens, heer voorzitter, en vonnist my vry. — Ja maer, ging de voorzitter voort, gy zyt het toch die uwe vrouw gekneusd hebt? — Neen, heer, ik ben het niet geweest; om iets te verrigten als mensch moet men toch zyn volle verstand hebben, en de dag waer de rusie voorviel, was een maendag; gy begrypt? de generer, de generer heeft alles gedaan; ik ben gansch onschuldig. Hierop werd er geroepen: het woord is aen den advokaet van den beschuldigten. Attention! nu gaet het schoon worden. Heeren, sprak de verdediger, de regtbank is altyd regtvaardig in hare raedplegingen en vonnissen; maer om regtvaardig te zyn, is het noodig dat gy my allen goedgeunstig uwe aandacht verleent; En patati en patata,

dat gy my goedgeunstig uwe aandacht verleent. Indien het waer kon zyn dat wy onze vrouw sloegen, dan moet gy wel weten dat wy zulks niet kunnen gebeteren; het is ons lot van onze vrouw te slaen; wy zyn zoo geschapen, 't is ons karakter. Gaet gy den vogel straffen omdat hy vliegt; den visch omdat hy zwemt; den wind omdat hy waeit; het vuer omdat het brandt en den donder omdat hy kraekt? Genade dus, Mynheeren, 't is ons karakter, 't is ons karakter! — Ja, gaf de president voor antwoord, dan moeten alle schelmen en goudieven en schooijen maer zeggen: 't is ons karakter, wy zyn zoo gemaakt. Molière en na hem Châteaubriand antwoorden hierop: *la belle morale que voilà!* Dus acht dagen bak en de kosten van tribunael.

De tweede zaak was die van eene slodder welke by dage in de kerken eene Agnes verbeeldde, en 's avonds op straat en warande met soldaten en zakdragers Messaline speelde. Ik weet niet vast of zy uit het kamp van Beverloo kwam? De politie had ze om straetlawyt en zedevergergerys by den siehu gepakt en op den britz gesloten. Foei! begon de voorzitter, een meisje van twintig jaer zich zoo gedragen! Waer trekt dat nu op? Als gy zoo voortgaet dan komt gy vanzooleven aen geen man; dan zal men het zich schamen uwen naam zelfs uit te spreken. En onze Ninon met eene neiging en een grimlach dat weemoedig over hare verslensde lippen zweefde: heer voorzitter, wees toch niet overbiddelyk jegens eene arme wees; indien men my nu zoo beschuldigt, zoo mishandelt, wil toch eens inzien hoe ongelukkig ik reeds myne jeugdige jaren heb doorgebracht: ik verloor myne ouders in den tengeren ouderdom van dry jaer; het armbestuer besteedde my by een naeister die in alle huizen werken ging, en dat eene eerste lichtmis was; van daer ging ik, twaelf jaer oud, naer eene herberg over, waer ik tot zeventien aen het buffet stond. Heer voorzitter, gy weet wat eene herberg is? Eindelyk huerde my een getrouwe officier uit de herberg weg, en ik stond onder de troepen. Heer voorzitter, ik ben onschuldig; ik kan het niet gebeteren, het is myne opvoeding geweest. Nu de advokaet: gy beschuldigt ons 's nachts de rust gestoord, de menschen beledigd en verergergerys, aenleg tot zedebederf gegeven te hebben;

En patati en patata,

gegeven te hebben. Ach heer voorzitter, het mensdom heeft van eeuwen her eenen gezworen vyand, die de werken van ons allen gedurig tot het kwaed trekt; Satan de duivel is schuld van alles; denkt gy dan dat een jeugdig maegdelyk van 20 jaar dusdanige baldadigheden uit eigene beweging zal begaen? Neen, neen! de menschen, zegt Pascal, zyn natuerlyk goed, braef en deugdzaam; het is, het was dus de duivel die haer dat ingaf, die haer tot schande en vernedering langs de straten sleepte. — Goed zoo! viel de voorzitter in, de duivel is schuld van alles! de arme duivel! hy krygt alle dagen wat op zynen kazak! geloof gy wel dat er niemand meer ongelyk lydt dan de duivel? het is kwaed eens wolf heeten! hy heeft altyd alles gedaen. Om het onregt den duivel aengedaen, zooveel in onze magt is, eenigzins te herstellen, acht dagen bak voor Lola Montès en dry jaer surveillance.

Eene derde zaak was die van eenen bankrouter om zyne schulden aengegrepen. De beschuldigde sprak: heer voorzitter, ik ben altyd, in geheel mynen omgang, de regtvaardigste van geheel de wereld geweest. — Dat blykt niet, nam de voorzitter af, want een regtvaardig man betaelt zyne schuldenaers. Zyne schulden niet betalen of een anderms goed stelen dat komt trouwens overéén uit. — Hoor eens, heer voorzitter, ging de beschuldigde door, ik ben geenszins pligtig; ik heb ongelukken, ziekten, tegenspoed, dure jaren onderstaan; en wat kunt gy er aen doen als u niets, hoegenaemd niets, noch mede noch kruis valt? De advokaet begon: neen, wy kunnen het niet gebeteren, dat wy genoodzaakt waren eenieder te bedriegen en wat aen te zetten

En patati en patata,

aen te zetten. De goddelyke voorzienigheid die alles beschikt, die ons zelfs hier voor de regtbank zoo jammerlyk laet verschynen, heeft dusdanige banqueroute toegelaten. Het is de voorzienigheid die de zon alle morgen in den hemel stoot; het is de goddelyke voorzienigheid die de vlooi doet huppelen en den kemel trappen; kunnen wy, kunt gy, heer voorzitter, u aen dezelve onttrekken? Neen, tienmaal neen; dus moet ons onze banqueroute geenszins geweten worden. — De president: er staet ergens geschreven: *aide-toi et Dieu t'aidera!* Indien gy uwe zaken verwaerloost, dan zal God in uwe plaets den register niet komen houden. God heeft de natuer tot ons gebruik geschapen; en laet gy de natuerlyke middels varen, dan laet God u op uwe vingers sluiten. Meent gy dat God van de menschen wil luijerikken en nietsnatters maken? Die wil koren maecien, moet koren zaeijen, en eene vogelsweide bleef van Adam's tyde eene vogelsweide, als men te lui was er den ploeg in te zetten. Dus bak en schuldbetaling.

De vierde zaak was die van eenen jager, vóór de opening der jagt in handen van den garde champêtre gevallen. Heer voorzitter, ik ben zoo onschuldiger als een pasgeboren wicht; ik meende nog op myne goederen te jagen en was maer een enkel stap te ver gegaen, zonder het te weten; er moet toch om kunnen veroordeeld te worden deliberatie zyn. Kale praet, zei de president; en de advokaet: heer voorzitter, het zou schande zyn dat wy om een misverstaen moesten veroordeeld worden,

En patati en patata,

moesten veroordeeld worden. Dry zaken komen hier voor: 1° wy wisten niet dat het geweer geladen was; 2° wy wisten niet dat wy op anderen grond waren; hé! de jagersdrift is zoo giftig en bedwelmend de zinnen; 3° wy wisten niet dat de jagt nog gesloten was. — Niet geweten? zei de voorzitter; vyftig franks boeg. Die iets doet, moet weten wat hy doet; eenieder moet borg voor zyne werken blyven; het overige is maer kale praet. — De menschen zyn toch aardig: als er iets goeds gebeurt, dan heeft het alleman gedaen; en als er iets kwaeds gebeurt, dan is niemand t' huis. Zekere soorten van verschooning zyn zoo algemeen aengenomen, dat men er nog geene acht meer op geeft. Een woordje van Vondel om te eindigen: de dichter wandelde op zekeren avond langs den zoom van een beekje, waer eene moeder des huisgezins hare hemdens te blyken had uitéengespreid; plotselings kwam er door de wolken de lucht een draeiwind aengefloten, nam omvoorzienens de hemdens op en blies ze ylings in het ronde henen; de vrouw begon met uitgestrekte armen te loopen, te pakken en te schreeuwen. « Moedertje, riep Vondel van den anderen kant der beek, laet maer vliegen, alle man heeft verschooning nodig. » *Les excuses sont faites pour s'en servir.*

Letternieuws.

De *Constitutionnel* van Hasselt heeft eene redevoering van den Eerw. Heer Demal, directeur van ons stadskollegie, op de prysdeeling van gemeld gesticht te Sint-Truiden komen overnemen.

De *Vedette* van Tongeren haelt deze akademische redevoering scherp over den hekel met te beweren, dat dezelve slecht gedacht en in gebrekkig fransch geschreven is.

Wy twyfelden niet of de *Constitutionnel* zal in staet zyn eene gegronde verdediging terug te geven; nu gaen wy met den elleboog op tafel, op ons gemak, eens afwachten wat ervan komen zal, en of het zal noodig zyn dat wy er tusschenkomen.

Wy hopen dat hy die billyke verdediging niet zal uitstellen, gelyk hy nog al gewoon is zyne nieuwstydingen te verschuiven om ze den lezern, acht dagen later, versch op te dienen.

STADSNIEUWS

Zondag avond zal er een avondfeest plaets hebben dat heerlyk schynt te zullen zyn en nog al eenig vermaak beloofd te verschaffen. De burgers hebben te samen bygedragen om een prachtig Vuerwerk te doen bereiden door kunnen in dit vak reeds goedgekenden medeburger M. P. Wynrocx.

Het Vuerwerk dat, rond de 8 uren, op de Graenmarkt zal beginnen, zal voorafgegaan zyn door het oplaten van eenen Luchtbal, van 6 meters lengte.

— Gisteren nacht heeft men al de ajuinen uit twee tuinen onzer stad gestolen.

— Verleden dynsdag is de genaemde Willem Vanharen, dienstknecht by M. Wiggers onder de wielen van eenen oogstwagen gevallen; hy is verleden vrydag aen het gevolg zynen wonden in het hospitaal bezweken. Het rad dat dwars over zyn lighaem had geloopt, had de borst gansch verpletterd.

— Den 26 dezer heeft er een diefstal in de kerk van Groot-Gelmen plaets gehad. Men heeft er den offerblok, in het portaal der kerk geplaatst, opengebroken, en er eene somme van ongeveer 2 fr. ontstolen. De pleger van den diefstal is tot hertoe nog onbekend.

— Den 26 dezer heeft er eene hevige vechtparty om tien uren en half te Oordingen, tusschen eenige boeren van Oordingen en Ryckel plaets gehad. De genoemde Vuvonen en Breus hebben er zware en gevaerlyke wonden op het hoofd bekomen. De justitie houdt zich met de zaak bezig.

Men schryft uit Hasselt, 31 dezer:

Dezen morgen heeft zich eene dame in het kanael verdrinken. Men verliest zich in gissingen nopens die wanhopige daed.

Lettre d'une Commère à MM, les Electeurs de Canton de Maeseyck,

Maeseyck, le 30 Août 1860.

Messieurs,

Bon! allez vous dire: cette vieille bavarde vit donc encore? Certainement oui, messieurs, et même, malgré la persistance du mauvais temps, j'ai l'avantage de me porter passablement bien. Il est vrai que ces satanés rhumatismes me tourmentent considérablement; aussi je me conforme aux charitables prescriptions de celui d'entre vous qui est correspondant du *Limburger*, en soignant bien ma charpente et en restant retirée au fond de mes appartements. Hélas! cette vie monotone devient insupportable, surtout depuis que je désespère de trouver la solution de certaines questions que vous connaissez et que j'attends des professions de foi qui ne viennent pas.

Donc aujourd'hui je me risque et entre-baille un peu ma porte pour causer un moment avec vous.

N'allez pas croire cependant qu'il entre dans mes intentions de recommencer la polémique. Non! Non? Cela pourrait distraire les mandataires intelligents qui élaborent leur profession de foi et puis, je crains trop mon terrible adversaire. Je le crains presque autant que lui-même craint mes questions. Questions auxquelles il répondra peut-être en 1900. Cela pourra être fort intéressant. Mais malheureusement pour moi, je sens bien que ma charpente ne se soutiendra pas jusqu'à là.

Savez-vous, Electeurs, ce que je viens vous proposer? —

Non? — Ecoutez:

Je viens vous proposer d'aller en masse assister à la prochaine séance publique du Conseil communal de notre bonne ville.

Plait-il Monsieur? — Vous dites que vous avez le sommeil bon et que vous n'avez nul besoin d'un soporifique aussi actif?

Si vous dormez bien, tant mieux pour vous, cher cœur: Cela prouverait que vous avez la conscience tranquille; mais que cela ne vous empêche pas de vous rendre à la réunion en question, car les Séances d'un Conseil communal ne sont pas inévitablement un remède souverain contre les insomnies.

Voulez-vous me permettre de vous communiquer à ce sujet l'opinion de mon ami Carillon?

Vous ne connaissez peut-être pas mon ami Carillon? j'espère bien vous le présenter un jour.

Carillon est un charmant garçon, poli, oh oui! très-poli et qui a pour le moins autant d'esprit que le correspondant Maeseyckois du *Limburger*.

Ce n'est pas Carillon qui nommerait un hobereau, un *barreau* et qui mènerait *Donquichotte* pour *Don Quichotte* ou *Damenimie* pour *Dame Mimie*.

Or donc, avec votre permission, chers Electeurs, voici ce que le dit Carillon écrivait il y a peu de jours:

Dans notre siècle, il est encore des bonnes gens, qui s'imaginent que dans une ville ou commune, le conseil municipal seul est tout, qu'en lui se résume un pouvoir absolu et des libertés sans fin; et que les administrés, qui se composent de toutes les classes de la société, ne doivent être considérés qu'en raison du degré d'appui qu'ils peuvent donner à leurs seigneurs et maîtres.

Cette idée fixe chez certains hommes dont tout le savoir et le mérite résident dans la suffisance et la jactance de leur intéressante personne, ou dans un pouvoir aussi chancelant que leurs idées, commence par se communiquer lentement d'abord, ensuite par se propager et finit par amener chez le gouverné l'indifférence des affaires publiques, et par donner aux gouvernants qui gèrent les affaires communes, une très-haute opinion de leur individualité, une importance outrée de leurs fonctions dictatoriales, de leur pouvoir absolu et une idée des plus mesquines de leurs commettants.

De là découlent souvent de petits abus d'autorité; un *clair obscur* dans leur administration; des *petites injustices assez criantes* dans la répartition de *impôts, des patentes, des emplois*; dans le tracé et pavement des rues; dans la création d'une école, d'un abattoir, d'un chemin, etc., etc.; toutes petites choses qui sont insignifiantes, c'est possible; mais comme elles concernent et peuvent froisser l'intérêt général, celui-ci pourrait bien être respecté, sans s'en trouver plus mal, quand même la mesure n'aurait pour résultat que de mettre ces petits actes administratifs à l'abri de la censure et des suppositions rarement bienveillantes.

Les gouvernants, une fois habitués à l'indifférence des gouvernés, prennent les rênes d'une main et le fouet de l'autre, conduisent le *char communal* à travers tout, à travers sable, moëllons, briques et décombres, sans crier gare et sans même songer à se mettre à l'abri des lois qui nous régissent, de la réprobation générale qui se manifeste par suite de la violation des lois divines de l'équité naturelle, c'est-à-dire de l'oubli du plus saint des devoirs.

Cette indifférence coupable de la part des gouvernés se dévoile et se montre à nu dans les choses les plus simples, les plus ordinaires, qui, envisagées sous leur véritable point de vue, ont une importance réelle de haute portée. — Dans notre libre Belgique, tout est libre; et si l'exercice de l'une ou de l'autre de nos libertés rencontre des entraves dans la pratique, c'est à l'indolence, à l'insouciance des gouvernés qu'il faut s'en prendre.

Le peuple assez heureux de posséder des libertés doit savoir les conserver, en les utilisant avec sagesse et bien se garder d'en faire un mauvais emploi, ou, pire encore, de les laisser tomber en désuétude.

Si, vous, gouvernés d'une ville ou d'une commune, vous éprouvez certaines craintes, certaines défiances au sujet de la gestion des affaires publiques, mettez-vous au courant de ce qui se passe, en assistant aux assemblées où l'on discute les intérêts généraux; il en résultera toujours quelque chose pour votre satisfaction et vos intérêts privés.

Assistez aux séances du conseil municipal, où l'on s'occupe souvent d'autre chose que de vous; ces séances, sauf des cas exceptionnels, sont libres et publiques, et tous les habitants, sans distinction de rang ou de fortune, peuvent y assister. — Votre présence stimulera le zèle des membres présents; elle leur rappellera qui vous êtes et ce qu'ils sont; la justice distributive au lieu de s'égarer entourera la discussion. C'est

ainsi que vous apprendrez ce qui concerne les affaires, que vous jugerez du talent et du dévouement de chaque gouvernant et que vous apprécierez le degré d'estime et de confiance que vous pourrez accorder à chacun d'eux en particulier.

J'avais bien raison de dire que Carillon a de l'esprit n'est-ce pas Electeurs? Il est toujours bon de suivre un conseil salutaire n'importe de qui il émane: pour ma part je suis tellement pénétrée de cette idée que je n'ai pas un seul instant hésité à me conformer aux avis du Correspondant du *Limburger*. Si donc vous trouvez que le Conseil de Carillon est bon, suivez-le. Vous vous en trouverez bien en général, mais surtout à l'approche des élections, car votre présence aux séances vous permettra de juger ceux qui vous gouvernent par les actes qu'ils posent, ce qui vaut mieux que de les juger par leurs promesses, leur plus ou moins d'embonpoint, la couleur de leurs cheveux ou celle de leur parti.

Votre dévouée MIMIE.

Veroordeeling der Wet.

Wy hebben de octrooi afschaffing in princip altyd goed-gekeurd, alleenlyk hebben wy de wegen en middelen bestreden. De staethouderkundige schryver der *Presse* van Parys, na rypelyk en grondig de wet van M. Frère gestudeerd te hebben, drukt zich volgender wyze uit:

« Tot staving der grondprincipen zyns ontwerps, heeft « de belgische minister hardnekkiglyk houden staen dat « de octrooijen eenen last waren voor geheel 't land, en byge- « volg dat het billyk was dat geheel 't land medeverkte om ze « af te schaffen..... Het is onmogelyk, zegt de franschen « geleerde schryver, deze thesis te aenveerden, derzelve « princip is ONNAUWKEURIG en de BESLUITNEMING « IS DOBBEL GEDWONGEN. De octrooijen zyn geen « last voor de algemeenheid des lands onder het fiscael oog- « punt. Alle onregtstreeksche belasting word betaeld door « den verbruiker der belaste voortbrengsels. Dit moet zyn, « dit is en kan niet anders zyn. De octrooijen waren, onder « het fiscael oogpunt, slechts een last voor de verbruikers « der steden, waer zy bestonden. En al ware het noch echt « dat de octrooi een misbruikt regt is, waer van de steden, « zich bedienen om zich geld te verschaffen ten nadeele van « den buiten, daeruit zoo niet volgen dat den buiten moet « helpen betalen om de gemeentekas der steden te vullen. « Indien het onregt in de wet niet is, men moet het er zeker- « lyk niet inbrengen, is 't er in, men hoeft het er uit te « verbannen in plaets van het te behouden. Het is hier de « staetshouderkunde niet die spreekt 't is de gezonde rede, « en de redeneering van M. Frère bewyst wonderlyk eene « zaak, te weten dat de nieuwe wet aen de steden geldmid- « delen verschaft ten koste van den buiten..... De octrooi- « kwestie gaet in Frankryk ook voorgebragt worden. Wy « wenschen en zelfs zyn wy verzekerd dat de staetsraad « beter dan het belgisch gouvernement, de belangen des « lands en de regten der persoonen zal begrypen en eerbie- « digen.... »

Ziet daer, landgenoten, hoe geheel dit maconiek werk van M. Frère met eenen pennentrek in duygen geslagen wordt. Wat zullen onze gehuerde liberale gazetschryvers hietegen inbrengen? Zal M. Frère zyne penlaken in 't vuer stellen om deze duchtige geesseling te vreten? Hy zal zich, ons dun- kens, daer wel van wachten, integendeel.

DE AENSTAENDE BELGISCHE POLITIEK.

Dezer dagen troffen wy een artikeltje aen, in het *Mainzer Journal*, dat handelde over de vorstelyke byeenkomst, welke eerlang zal plaets hebben, aen 't groot hertogelyk hof te Darmstad, en waerby koning Leopold zal tegenwoordig zyn. In dit artikeltje kwam onder anderen de volgende zinsede:

« Het schynt zeker te zyn dat deze byeenkomst meer is dan « eene louter hoffelykheid: men moet zich nogtans wachten « al te veel op te nemen uit dit feit, voor wat betreft de aen- « staende politiek van België. »

Desaengaende, zeggen verscheide bladen, heeft men onmogelyk gevonden zich te verontrusten over de wending der aenstaend belgische politiek. Sinds de internationale akten die zyne onafhankelykheid bekrachtigd hebben, heeft of kan België geene andere politiek hebben dan eene zulke, welke general Dufour dezer dagen geproklameerd heeft voor Zwitserland, dat zich op gelyke stelling met België bevindt. De bevelhebber der helvetieke troepen zegde:

« Er is voor Zwitserland een recht, het kostbaerste, dat tevens voor 't zelve een heilige pligt is: die van onzydig, ge- heel onzydig te zyn, te midden der europesche verwikkelin- gen. Dit is eene noodwendigheid van zyn bestaan, een prin- cipe van zyn leven. »

Geheel de politiek van België ligt in deze eenvoudige woorden. België hoeft zich slechts bezig te houden met zyne eigen zaken en te waken dat er anderen zich niet komen mede bemoeijen. Dit is zyn regt en pligt. 'T is dank aen deze politiek die de vorst, aen wie België zyne bestemming heeft toevertrouwd, met wysheid en behendigheid heeft gehandhaefd, dat dit land zynen weergaloozen voorspoed, de achtung die het in Europa geniet en de versterking zynre jonge nationaliteit, zich steunende op de verlichte vaderlandsliefde van een loyael, vreedzaam en gelukkig volk, verschuldigd is.

Redevoering van keizer Napoleon te Lyons.

Op zynen doortogt naer Savooijen, heeft Napoleon III, te Lyons de volgende redevoering uitgesproken, dewelke in de fransche dagbladen behandeld wordt als de grootste gebeurtenis van den dag:

« Ik bedank u over de wyze op welke gy myne poogingen « waerdeert om den voorspoed van Frankryk te vermeerde- « ren. Enkelyk bekommerd met de algemeene belangen des « lands, veracht ik alles wat hunne ontwikkeling kan ver- « hinderen. Dus blyf ik ongevoelig zoo aen den onregtveer- « digen wantrouw dien men buiten de grenzen opwekt, als « aen de overdrevene ongerustheden van baetzuchtige belan- « gen in ons land. Niets zal my afkeeren van den weg van « bedaertheid en regtveerdigheid dien ik gevolgd heb, en « die Frankryk behoudt op den trap van grootscheid en « voorspoed welke de Voorzienigheid aen ons land in de we- « reld heeft toegekend. »

« Levert u dan met vertrouwen over aen de werken van « den vrede: onze lofbestemmingen zyn in onze handen. In « Europa geeft Frankryk de dryfkracht aen al de groote en « edelmoedige gedachten; het ondergaet slechts eenen slech- « ten invloed wanneer het verbastert. Geloofd dat het met de « hulpe Gods, onder myn stamhuis, niet verbastert zal. »

Deze woorden des Keizers, zoo als altyd, getuigen van eenen verschrikkeliken hoogmoed. Hy is Keizer, *imperator*; hy is de Staet.

Gelyk te Bordeaux, gelyk tot het Wetgevend Lichaam juist voor de nedersting van den Italiaanschen oorlog, spreekt Napoleon thans ook tot de Franschen: « levert u met vertrouwen aan de werken van den vrede over. »

Mogt maer die wensch ernstiger gemeend wezen, en tevens beter uitvallen dan vroeger!

Garibaldi en Napoleon I.

Wy beleven eenen zonderlingen tyd. Geheel de wereld is in afwachting om te weten wat het eenen aenleider van vrybuiters zal gelieven te doen; de lotbeschikking van Europa schynt in handen te zyn van Garibaldi. Wat heeft hy gedaen? Wat zal hy doen? Waer is hy? Op welk punt zal hy ontscheppen? Ziedaer de kwestien die elkander opvolgen. Napels is in onrust en verslagenheid gedompeld en verwacht hem alle dagen.

Men zou zeggen dat wy tot het tydstop weergekeerd zyn van de terugkomst uit het eiland Elba. Hy is te Grenoble, riep men alsdan vreesachtig uit, hy is te Lyon, hy is te Dijon, hy is te Fontainebleau; morgen zal hy te Parys zyn. In 1815, ten minste, was het keizer Napoleon, de overwinnaer van Arcole, van Marengo, van Austerlitz, van Iena, van Friedland, van de Moskowa, hy die al de hoofdsteden van Europa als meester binnen getrokken was. In 1860 is het Garibaldi die deze groote rol speelt. De naam van Garibaldi in vergelyking gesteld met den naam van Napoleon: ziedaer hoe laag wy gevallen zyn! Ziedaer den afstand die de twee tydvakken van elkander scheiden! Toen was er een groot man, een held noodig; nu behoef men slechts eenen vrybouter, eenen waeghals.

En, bemerk nog dit verschil: Toen Napoleon het eiland Elba ontvlugt was, men wachtte niet. Al de europische mogendheden spraken tegen hem den politieken banvloek uit en verklaerden hem den oorlog. Alzoo werd de groote man als een struikroover behandeld. Heden, integendeel, behandelt men den struikroover als een groot man.

Weet gy wat dit bediedt? — Dat Garibaldi een groot man is? — Neen, dat bediedt alleenlyk dat ons tydvak klein is; dat regt en rede buitengewoon veel verloren hebben. De groote wet van den dag is de goede uitval. Krygt Garibaldi de nederlaag, men zal hem een schurk heeten; behaelt hy de viktorie, 't is een held. De sterkste is de regtveerdigste; *La loi du plus fort est toujours la meilleure: Leve de koning Garibaldi!*

Aengelegenheden van Italie

Wy lezen in de Patrie:

« De laetste depeches uit Zuidelyk Italië, heden aengekomen, bevestigen de tydingen betrekkellyk de voordeelen door Garibaldi in Opper-Calabrië behaald. Overigens hebben er dagelyks ontscheppingen op het grondgebied der beide andere Calabrië plaatsen.

« In verscheidene andere provincien is de opstand uitgebersten. Deze oproeren waren het resultaat van een plan, hetwelk tusschen het revolutionnaire centrael komitee en Garibaldi is besloten. De stad Napels was voortdurend rustig; doch het gezamentlyke van den toestand des koningsryks verergerde. »

Napels, den 28 augusty.

(Officieel). De koninglyke troepen, die de opstandelingen bestryden, zyn by Piale omringd en overwonnen geworden. Een wapenstilstand werd aangeboden; de napolitaensche generaal wilde daerover beraedslagen met den hoofd-generaal; intusschen verkoelde de geestdrijf der koninglyke troepen; zy verwyderden zich, en werden uiteen geslagen. Wat het veldgeschut betreft, dit bleef zonder verdediging.

De *Unità Italiana* van Florencie, kondigt een uitgebreid artikel af, onderteeckend G. Mazzini, waeruit blykt dat er, vanaf het begin der krygsverrigtingen van Garibaldi in Sicilie, vrywillige korpsen zyn aengeworven door Mazzini om eenen inval te doen in de Romeinsche Staten. Tot drymael zyn die expeditien van hun doelwit afgeleid en naer Sicilie gezonden. De laetste, 8,000 man sterk, insgelyk door Mazzini verzameld en van alle benooidigd oorlogstuig voorzien, is nogmaels naer Sicilie gezonden door den invloed van den piemonteschen minister Farini.

Het bewys hiervan vindt men in den onderstaenden brief van Garibaldi:

Messina, den 30 july.

« Myn weerde Bertani, « Ik hoop, vóór den 15 augusty, my op het vasteland van « Napels te bevinden. Span al uwe krachten in om my, vóór « dat tydstop, geweeren af te zenden naer Messina of Torre- « del-Faro. Wat aengaet de werkingen in de Pauselyke Sta- « ten, of te Napels, zet die zoo sterk en zoo ras mogelyk « voort. »

« Men weet — zegt Mazzini — dat de krachtadige druk- « king van het kabinet der Tuileries geenszins vreemd geweest « is aen de nieuwe houding der piemontesche politiek. De « keizer wil niet dat het Mazzinismus zich meester make van het « terrein in Midden-Italie. »

« Men schryft uit Turyn, aen de paryzer Presse:

« Binnen veertien dagen zal Garibaldi te Napels wezen: « dat is het algemeen gevoelen in deze hoofdstad; men gelooft « niet dat er eene hardnekkige worsteling zal plaats hebben. « In de provincien begint de opstandelyke beweging toe te « nemen; te Foggia en Potenza zyn voorloopige gouvernemen- « ten ingerigt; geheele troepen dorpelingen zyn aldaer toe- « gekomen met driekleurige vaendels, onder de kreten van: « Leve Garibaldi! »

« Men schryft uit Turyn, den 25 augusty, aen den *Journal des Débats*:

« Minister Farini is naer Chambery vertrokken, ten einde « den keizer der Franschen aldaer uit naam van zynen koning « te begroeten. Hy is drager eens gewigtigen brief, eigenhandig « door Victor-Emmanuel geschreven, en welks inhoud in « den ministerraad beraedslaegd is geweest.

« Die beraedslaging is zeer hevige geweest; men verzekert « dat minister Cavour daerin zyn ontslag had aangeboden. « De groote vraag was om te weten, tot hoe verre de piemontesche « regering zich zal bemoeien met de aangroeiende be- « weging voor de eenheid van Italie. »

« Te Milaan, zoo leest men in eene korrespondentie, « overleed iemand, die by testamentaire beschikking een zekere « geldsom bestemd had tot het beste liefdadige werk. Nu heb- « ben de executeurs-testamentair gemeend den laetsten wil van « den overledene niet beter te kunnen uitvoeren dan die som « aen Garibaldi te geven, ter voortzetting van den opstand in « Sicilie.

« Op 22 dezer was te Turyn op al de muren der stad « een karrikatuer te zien, die eenigzins de daer heerschende « stemming aengeeft. Cavour namelyk staat er op afgebeeld,

door mevrouw Diplomatie regts, en door jonkvrouw Revolu- « tie links getrokken en roept tot die lastige dames: « Ik bid « u, laet my in 's hemelsnaem een oogenblik gerust, ik zal u « beiden van ganscher herte te vreden stellen! »

Men schryft uit Rome:

Het is stellig dat Oostenryk er zal tusschen komen, indien « de romeinsche staten aengevallen worden. Men weet hier niet « of de koning van Napels in staat zal zyn het hoofd aen Garibaldi « te bieden, en de bandiet zou zich zeker op den oever « van den *Sebetto* niet ophouden. Zyn doelwit is de romeinsche « staten binnen te rukken. Bertani, zyn boezemvriend en kracht- « dadigste agent, heeft het klaer en duidelyk in zynen laet- « sten oproep aen de Italianen gezeid. Het gerucht loop van- « daeg dat een magtig korps vrywilligers, onder bevel van ge- « nerael Roselli, onze grenzen van Aquapondente, Cita del Viti « en Cita del Castello bedreigt. Generaal Lamoricière heeft er « troepen naer toe gezonden; er zyn gendarmen naer Velletri « vertrokken.

De piemontesche werving vindt weinig byval op het platte « land; de boeren bieden wederstand en reeds 140 hebben lie- « ver te Ancône dienst by het pausselyke leger komen nemen. « Generaal Lamoricière heeft een heilzaam voorbeeld te Loretten « gegeven met de geemplyeerden van den telegraaf weg te « jagen, omdat het geheim der depechen geschonden werd, en « dat zy den dienst volgens zynen wil niet deden. De be- « roemde generaal gaet een bataillon Zouaven vormen. Mgr. « de Merode heeft het model van de monteering aen den H. « Vader aangeboden. Er komen alle dagen vrywilligers uit « Frankryk, Duitschland en Belgie aen. Het zyn allen jong- « lingen van de deftigste familie.

De graef van Aquila, oom des konings van Napels, en sedert « jaren voorstaender van konstitutionele instellingen is, « zoo als men weet, dezer dagen verbannen. Verschillige bla- « den hebben daerover byzonderheden medegedeeld, die door « ons onder de nieuwstydingen overgenomen zyn geworden. « Volgens deze berigten stond de graef van Aquila aen het « hoofd eener samenzwering, ten doel hebbende hem als regent « van het ryk uit te roepen. In een ministerraad zouden de « ministers hem daarvan by den koning hebben aengeklaegd « en eenige bewyzen daervoor, zoo als onder het volk ver- « spreide prenten waerop hy als regent stond afgebeeld, heb- « ben voorgelegd, met het bekende gevolg dat de koning het « besluit tot banning teekende.

De *Gazette du Midi*, een fransch blad, dat meermalen uit « Italie juiste berigten ontfangen heeft, verhaelt deze zaak, op « grond van brieven uit Napels, thans geheel anders. Ziehier « wat dit dagblad schryft:

« ... Dit bevel om onmiddelyk te vertrekken is hem na « een aloop van een ministerraad betekend, in welken de prins « ene reeks van verdedigingsmiddelen, in het belang van den « troon zoowel als in dat van eene betamelijke vryheid had « voorgesteld. Vooral wilde de prins het ministerie dwingen « elk beroep der pers op eene aenhechting by Piemont te onder- « drukken, en de zeemagt te vereenigen, ten einde de landing- « plannen der garibaldisten te veydelen. Als een degelyk libe- « raal vroeg hy, dat het leger te land en ter zee opgeroepen « zal worden om door eene krachtadige daed, de vryheid, « door de revolutie en door den algemeenen oorlog, die er het « gevolg zal van zyn, bedreigd, te redden. De leiders van het « ministerie antwoordden hem met de beschuldiging van reaktie « tegenover de liberalen, en van overweldigende eerezucht « tegenover het hof. Zy vroegen ook, of liever, eischten van « den koning zyne verwydering, die zedelykerwys hun gevan- « gen is, in afwachting het slagtoffer hunner politiek te worden.

DUITSCHLAND.

Men leest in de *Ost-Deutsche-Post* van den 26 dezer:

Sedert enige dagen wordt er veel gesproken van de ver- « eeniging eens Kongres om de zaken van Italie te vereffenen. « Men wil stellig weten dat Engeland dit ontwerp gevormd « heeft, maer slechts wil ten uitvoer brengen na de oplossing « der napelsche kwestie. Men ziet hierdoor dat de diplomatie « middelen begint te beramen om de italiaensche revolutie in « de juiste grenspalen te houden. Het britisch ministerie heeft « zich stellig tegen alle annexie van Sicilië of Napels met Pië- « mont verklaard. De *Gazette d'Augsbourg* beweert zelfs dat « Engeland onderhandelingen begonnen heeft om de bezetting « van Venetie aen Oostenryk te waerborgen. De pruisische ge- « zant te Turyn heeft van den prins-regent de zending ont- « vangen aen Cavour de houding van Duitschland uit te leg- « gen, indien de oorlog tusschen Oostenryk en Piëmont op « nieuw uitberst.

Engeland, Pruisen zyn het met Oostenryk eens in die « kwestie. Pruisen bewerkt zelfs de verstandhouding tusschen « Rusland en Oostenryk. Men gevoelt reeds den invloed van al « die diplomatische omstandigheden in het artikel van den « *Opinion*, welke Garibaldi vermaent stil te blyven, en hem « voor oogen stelt dat Piëmont de vyandykheden tegen Oosten- « ryk niet kan hernemen, zonder eene verschrikkelijke tegen- « kanting te ontmoeten, en dat hy alleen met zyne benden « den vierhoek niet kan aenvallen.

OOSTEN.

De laetste tydingen uit den Oosten zyn wederom bedroe- « vend.

Brieven uit Ragusa verzekeren dat er in de stad Gasco, « gelegen in Herzegowina, eene bloedige worsteling heeft « plaats gehad tusschen de Turken en de Christenen. de dweep- « zuchtige en woeste Mohametanen hebben de christenen aen- « gevallen, en dezelve allen met vrouwen en kinderen vermoord.

De turksche bevelhebber Aali-Pacha had, naer gewoonte, « die moorderyen niet kunnen beletten.

Dervisch-Pacha, die aenrukte om die gruwelen te doen « ophouden, was nogmaels naer turksche gewoonte, te laet « aengekomen.

Met ongeduld verwacht men nu de maetregels, welke « Frankryk en de overige mogendheden in het rampzalige « Oosterland zullen te werk stellen voor de bescherming der « christenen.

« De tydingen uit Damas, maandag morgen ontvangen, « zyn slecht. De beradenheid van Fuad-Pacha schynt te ver- « flauwen. Er hadden 852 aenhoudingen plaats gehad; de « verbittering der muzulmannen begint zich lucht te geven en « Z. Exc. heeft moeten verscheidene gevangenen in vryheid « stellen. Een christen is in de straet met een dolk doorboord « geweest.

Brieven uit St.-Jean-d'Acre, melden dat de opstand in de « omliggende gemeenten is uitgeborsten en dat er veel chris- « tenen door de dweepzuchtigen zyn omgebracht.

LAETSTE TYDINGEN.

Florencie, den 28 aug.

Men meldt uit Napels, heden, dat de koninglyke troepen « der Kalabers verslagen zyn. De oproerlingen van Basilicate « rukken op Salerno. Men denkt dat zy met Garibaldi op Na- « pels zullen marcheren.

Triest, den 28 aug.

In geval Garibaldi zou poogen op het oostenryksch grond- « gebied te ontscheppen, zou aertshertog Ferdinand Maximiliaen, « als hoofdbevelhebber der oostenryksche zeemagt, persoonlyk « en regtstreeks de oostenryksche schepen aenvoeren gelast om « den aenval af te weerden.

Marsilie, 30 aug.

Tydingen uit Beyrouth, 22 dezer, melden dat, op bevel « van Fuad-Pacha, 70 personen uit Damascus opgehangen « zyn geworden om deel aen de moordereijen te hebben geno- « men; 110 soldaten zyn gefusilleerd om dezelfde reden.

4,500 fransche soldaten zyn te Beyrouth ontscheept.

De fregat Descartes brengt ons tydingen uit Messina van « den 26 aen.

De gewezen officier van de fransche vloot de Flotte is ge- « dood in het gevecht dat te Reggio plaats gehad heeft tusschen « de napelsche troepen en de benden van Garibaldi. De dikta- « tor heeft hem met den eeredienst van generaal doen begraven.

Er is een opstand in Herzegovina uitgebersten. Vier chris- « tene dorpen zyn gansch afgebrand.

Generaal de Beaufort-d'Hautpoul heeft aen de Maronieten « verboden de worsteling tegen de Druzen her te beginnen.

Constantinopelen is in rep en roer: de woede der Muzul- « mannen is ten top gestegen, ter oorzaak der strengheid welke « men jegens de moordenaers der christenen aen den dag legt.

BURGERLYKEN STAND DER STAD SINT-TRUIDEN.

Aengiften van den 24 tot den 31 Aug. 1860.

GEBOORTENS.

Mannelyk 0. Vrouwelyk 2.

HUWELYKEN.

Thomis, Petrus-Hubertus, met Wentens, Josephina.

OVERLYDENS.

Bertrand, Maria-Josepha, oud 64 jaren, weduwe van Guil- « lielmus-Josephus Denvoz.

2 kinderen onder de 7 jaren.

MARKTPRYZEN DER GRANEN.

ST.-TRUIDEN, 26 Aug.		ST.-TRUIDEN, 29 Aug.	
Tarwe 100 kil.	52—52	Tarwe 100 kil.	52—52
Koren " "	20—74	Koren " "	21—29
Haver " "	25—25	Haver " "	25—25
Garst " "	25—40	Garst " "	25—40
THIENEN, 27 Aug.		TONGEREN, 16 Aug.	
Tarwe 100 kil.	54—00	Tarwe 105 kil.	55—50
Koren " "	18—17	Koren 94 " "	16—50
Haver " "	28—43	Haver 95 " "	19—50
Garst " "	24—00	Garst 75 " "	19—50
LEUVEN, 27 Aug.		AELST, 25 Aug.	
Tarwe 100 kil.	55—92	Tarwe hect.	24—64
Koren " "	20—78	Koren " "	14—76
Haver " "	28—70	Haver " "	14—52
Garst " "	22—67	Gerst " "	12—30
HASSELT, 28 Aug.		LUIK, 27 Aug.	
Tarwe 100 kil.	51—00	Tarwe 105 kil.	57—00
Koren " "	19—00	Koren 94 " "	21—00
Haver " "	26—70	Haver 150 " "	37—50
Garst " "	20—00	Garst 94 " "	20—50
DIEST, 29 Aug.		MECHELEN, 25 Aug.	
Tarwe hect.	50—10	Tarwe 100 kil.	54—72
Koren " "	00—00	Koren " "	22—90
Haver " "	15—00	Haver " "	25—19
Garst " "	00—00	Gerst den hect.	15—60
Aerdappelen den zak	5—00	Aerdappelen den zak	6—00

CIRQUE NATIONAL

Lisez cet article.

Messieurs et Mesdames,

Nous engageons le public d'aller voir « la famille Etienne, venant du Cirque de « l'Impératrice de Paris et de l'Hypodrome, « et qui est engagée chez M. WOUTERS.

Allez voir le talent.

Le Cirque restera jusqu'à Mercredi prochain « puis alors partira pour Tongres.

BERIGT.

De gemeente Gelinden vraegt enen VELD- « WACHTER. — 300 franks jaergeld.

Te huren of te koop:

Een goed en welgelegen COMMERCIE-HUIS, genaemd « de *Hazewind*, gelegen in de Hamelstraat te St.-Truiden. « Zich te bevragen by den heer E. Strauven, Hamelstraat.

Verkoop van goede en welgelede Weiden en Bouwlanden onder Melckwezer en Heelenbosch.

De Notaris COENEN te Geet-Betz, kanton van Zout-Leeuw verblyvende, zal ingevolge de wet van 12 juny 1816, openbaerlyk aen de meestbiedende in twee zittingen van acht tot acht dagen te koop veilen:

ONDER MELCKWEZER:

Eersten koop. — 94 aren, 60 centiaeren land, op den Hazenberg ter plaetse genaemd grooten Mayland, sectie A n. 79 palende Joannes Veldhaens, Petrus Es, Joseph Gillet, de heer Pastoor Janssens, Nicolaus Baeken en de straet.

Tweeden koop. — 21 aren 80 centiaeren land, gelegen als voor, sectie A n. 67, palende Jan-Baptiste Bergé, Francis Cailloux, de heer Vandenhove en den volgenden koop.

Derden koop. — 21 aren land, gelegen als voor, sectie A n. 70, palende den voorgaenden koop, de heeren Vandenhove, Lowet en Francisus Cailloux.

Vierden koop. — Eenen hectare 26 aren weide, sectie A n. 152 en 154 van het kadaster, palende de heer Gustave Coenen, de Godshuizen van Zout-Leeuw, Louis Vandermeulen, Jan-Baptist Grossens, Guillam Bergé, Louis Hendrickx, de straet en de Moesbeek.

Vyftden koop. — 59 aren 50 centiaeren weide, ter plaetse genaemd Hazenberg, sectie B n. 1, palende de weduwe Cailloux, de heer Vandebossche, Joseph Lenaerts en Laurens Grossens.

Zesden koop. — 56 aren 50 centiaeren land, op den Hazenberg, sectie B n. 51, palende de heer Vandebossche, Jan Broos, Henricus Es en de godshuizen van Zout-Leeuw.

Zevenden koop. — 85 aren 10 centiaeren weide, in het Rot, sectie A n. 296, palende de heer Gustave Coenen, de heer advocaat Beckers, de kinderen Coenen en de weduwe Gerard Piron.

ONDER HEELBOSCH:

Achtsten koop. — 41 aren 20 centiaeren weide, ter plaetse genaemd Pypaerden, sectie A n. 245, palende S' Hertogen-gracht, de heer advocaat Isidore Coenen, madame Coenen en de straet leidende naer Neerlinter.

Hier over zal men de zittingen houden ten huis en herberg van de heer Zenon Coenen in de Thiensche-straet te Zout-Leeuw:

De eerste op Woensdag 29 Augusty
En de tweede tot de definitieve toewyzyng op 1860
woensdag daerna wezende 5 September.
De condition en titels van eigendom berusten ten kantoor van gemelde Notaris COENEN.

Verkoop van schoon Nagras onder Rummen.

De Notaris COENEN te Geetbetz, zal aen de meestbiedende op MAENDAG wezende 10 September 1860, aanbieden te verkoopen op credit.

1° Wegens mevrouw VANDENBOSSCHE rentenierster te Thienen, en Andere.
Het Nagras staende wassende op 25 hectaren weide gelegen onder Rummen tegen de Melsterbeek, digt by het kasteel van mevrouw de verkoopster.

2° Wegens den Armen van Rummen.
Het Nagras staende wassende op twee hectaren weide genaemd den armen beempd, aen de Leeubrugge.
De vergadering zal wezen in den grooten dreeft aen de Melsterbeek om tien uren 'smorgens.
Alles achtervolgens condition alsdan voor te houden.

Verkoop van 17000 schoone hoogstammige Dennen onder Budingen digt by den Ransberg.

De Notaris COENEN te Geetbetz, zal van wegen de heer RENIER HAMROUCK grondeigenaar te Loven, openbaerlyk aen de meestbiedende op DONDERDAG wezende 27 September 1860, aanbieden te verkoopen op credit mits goede en bekende borg.

Zeventien Duizend dikke Dennen en van eene buitengewone lengte, dienstig voor balken, ryweryn, dobbel kepers, bruggen, en voor de houillie putten en ander gerief, in hunne koopen staende afgeteekend op zynen Bosch gelegen onder Budingen digt by den Ransberg en by den steenweg van groote communicatie van Thienen langs Halen naer Diest.

De vergadering zal wezen ter plaets om elf uren voor middag.

Indien er na die verkoop nog liefhebbers waren, die nog meerder dennen zoude verlangen te koopen, zal men dezelve dadelyk te koop stellen.

Alles achtervolgens condition alsdan voor te houden.

Verkoop van schoone Aerdappelen en verhuering van Bouwlanden te Rummen.

De Notaris COENEN te Geetbetz, zal van wegen madame DIGNEFFE, van Luik, openbaerlyk aen de meestbiedende op DONDERDAG wezende 15 September 1860, aanbieden te verkoopen op credit.

De Aerdappelen staende wassende op vyf hectaren land in het Canterveld onder Rummen gelegen tegen den weg van Rummen naer Doack.

De vergadering zal wezen ter plaets om 2 uren namiddag. Immediaet na die verkoop zal men ten huis en herberg van Henricus Geysens in de Biessemstraet te Rummen, aanbieden te verhuereu hetzy in perceelen of in massa, het boven-gemeld goed.

Alles achtervolgens condition alsdan voor te houden

Verkoop van schoon Nagras onder Geetbetz.

De Notaris COENEN te Geetbetz, zal openbaerlyk aen de meestbiedende op DYNSDAG wezende 11 September 1860, aanbieden te verkoopen op credit, van wegen:

De heer VLEGEN ex Herck.

Het Nagras staende wassende op vier hectaren weide, in het Craenenbroek en Araensbroek onder Geetbetz.

Mevrouw de weduwe NAGELS ex Hasselt.
Het Nagras staende wassende op vier hectaren weide, in het Betzerbroek.

De heer KEBERS-KROSZ ex Brussel.
Het Nagras staende wassende op zes hectaren weide, gelegen in het Craenenbroek.

De heer SIAENS ex Terbeek.
Het Nagras staende wassende op dry hectaren weide, in het Araensbroek en Betzerbroek.

De heer VERHEYDEN ex Oplinter.
Het Nagras staende wassende op twee hectaren weide, in het Craenenbroek.

De kinderen DUWAERTS ex Diest.
Het Nagras staende wassende op eenen hectaer weide, in het Craenenbroek.

De heer BRAUWERS ex Loven.
Het Nagras staende wassende op eenen hectaer weide, in het Craenenbroek en Araensbroek.

De heer VANZWYGENHOVEN-KROSZ.
Het Nagras staende wassende op twee hectaren weide, in het Nestelbroek.

De heer DE TROOSTEMBERKH d'Oplinter.
Het Nagras staende wassende op ontrent vyftig aren weide, in het Nestelbroek.

De heer Edouard VANOVERSTRAETEN van St.-Truiden.
Het Nagras staende op vyftig aren weide in het Craenenbroek.

De vergadering zal wezen ter plaetse, te beginnen op de weide van de weduwe Nagels, om twee uren namiddag.
Alles achtervolgens condition alsdan voor te houden en mits goede en bekende borg.

PENSIONNAT DE DEMOISELLES

DIRIGÉ PAR LES

RELIGIEUSES URSULINES A WELLEN.

L'ouverture des cours de l'année scolaire 1860-1861 est fixée au 1er Octobre. L'enseignement comprend principalement: la religion, la morale chrétienne considérée sous le point de vue des devoirs sociaux; les langues française, flamande et allemande; la lecture et la calligraphie dans leur acception la plus étendue; les mathématiques et la tenue des livres avec des applications pratiques usuelles et utiles à toutes les positions et conditions; l'histoire et la Géographie, expliquées d'après les meilleurs auteurs et de manière à former le cœur et l'esprit des élèves; les ouvrages de mains de toute nature; les exercices de maintien et d'urbanité; en un mot toutes les matières d'éducation et d'instruction propres à former la femme chrétienne et à lui faire accomplir utilement sa destinée.

Le prix de la pension est fixé à 275 fr. par an, payable par trimestre et par anticipation. Les leçons de musique seules donnent lieu à une rétribution spéciale très-moderée. Les pianos de l'établissement sont mis gratuitement à la disposition des élèves.

La chapelle, les bâtiments du pensionnat et leurs dépendances sont spacieux et satisfont à toutes les conditions hygiéniques et pédagogiques. Situé à deux lieues de Hasselt, chef-lieu de la province du Limbourg, et à une lieue de la station du chemin de fer d'Alken, l'accès du pensionnat est facile en toute saison. Le transport d'Alken à Wellen, aussi bien celui des élèves que celui des visiteurs, se fait gratuitement au moyen d'une voiture.

Il y a des maîtresses spéciales pour les demoiselles au-dessous de l'âge de huit ans. Il y aura une diminution dans le prix de la pension si l'on y place deux sœurs à la fois. S'adr. pour plus amples renseignements, à la Supérieure des Religieuses Ursulines.

M. LOUIS DELVAUX,

LANDBOUWER TE SINT-TRUIDEN,

heeft de eer het publiek kenbaer te maken dat zyne koe half-durhammer slach, een kalf geworpen heeft, den 10 dezer maend.

Die Koe welke onder N° 25 ten toon was gesteld, is buiten den wedstrijd gezet geworden, welke op 17 July laetsleden plaets greep te Sint-Truiden, door de Landbouwers-komice van het Oosten, als niet vol zynde, niet tegenstaende de beweeringen des eigenaers, der mannen van de kunst, en der kenners die zich op de plaetsen bevonden.

Hy brengt het publiek die zaken ter kennis op dat het kunne oordeelen over de partydigheid of over de kennissen der persoonen waeruit de Jury samengesteld was.

St.-Truiden, den 20 Aug. 1860.

Verkoop van eenen Stal.

Den EIKEN TIMMER 16 meters lang en 3 eu half meters breed, gestaen te Melver aen het sterfhuis van Joannes Kwaed.

Zich te adresseren by M. Nuchelmans, Varkensmarkt te Sint-Truiden.

TE HUREN TERSTOND.

Een groot en welgelegen HUIS, dienstig voor allen handel en voornamentlyk voor Hôtel, op de Groote Merkt te Zout-Leeuw, N° 6.

Zich te adresseren op de Vleeschstraet N° 158.

Stoom Graen-Molen.

ALEXANDRE LELIÈVRE, heeft de eer het publiek bekend te maken dat hy in MELVEREN-MOLEN, een Stoomtuig, (Machine à vapeur) komende uit de Werkplaetsen van de heeren gebroeders Spineux, te Luik, komt te plaetsen.

By middel van dit Stoomtuig is hy in staet gesteld iedereen op het spoedigste en beter dan ooit te bedienen.

Men zal ook altyd by hem kunnen bekomen, Tarwe en Rogge meel, per zak, van de beste kwaliteit.

AVIS.

Le Gouverneur de la province de Limbourg porte à la connaissance des intéressés qu'il sera procédé le 28 Septembre prochain, à 10 heures du matin, à l'hôtel du gouvernement provincial, par la Commission instituée adhoc, à l'examen de capacité des candidats à la place vacante de Commissaire-Voyer du 5e district de l'arrondissement de Tongres.

Les demandes d'admission devront parvenir à l'administration provinciale avant le 15 Septembre.

Le programme des matières sur lesquels portera l'examen est déposé aux commissariats d'arrondissement et aux secrétariats des villes et communes de la province.

Hasselt, le 8 Août 1860.

Le Gouverneur,

Comte DE T SERCLAES.

BERIGT.

Ter gelegenheid van de Kermis zullen de Prospectussen van den Bloemen Boek eerst daarna rondgedragen worden, waarna het boek zal verschynen.

Er zal verschynen op het cinde van Augustus een boekdeel genaemd,

BLOEMEN-ZAAL, OF NATUUR-WERK.

vermakelyk tydverdrijf voor jufvrouwen

DOOR M.-J.-A.-D. BLOK,

bevattende 90 of 95 lessen in dewelke de bloemen volgens de natuur worden opgegeven, daarenboven eene algemeene les bevattende, in dewelke word geleerd om alle bloemen en roozen op de eenvoudigste wyze na te maken welke de natuur oplevert; ook zal de boek voorzien zyn van al de patroonen welke de bloemen vereischen en ook de manier om alle patroonen op eene gemakkelijke wyze te bekomen van bloemen dewelke in den boek niet beschreven zyn en gelyk ik hetzelfde geleerd heb.

Myn byzonder inzicht is, by het schryven van dezen boek, ten eerste, van de bloemen zoodanig op te geven dat men de knoppen zelf leert maken van alle bloemen, en ook de harten en dergelyken, waaraan men schrikkelijc veel geld aan uitgeeft, zoodat de byval van een werk meer kost, als het groot werk op zichzelf, en dat men niets behoeft te koopen als de materialen voor de bloemen, knoppen, harten, binnenwerk, enz. leeren te maken. Ten tweede, de bloemen dewelke van 5 en 3 deelen of bekken moeten gemaakt worden, moet men gekapt en geperst koopen; alweer groote en onnoodige onkosten, in hetwelk is voorzien in dees boek.

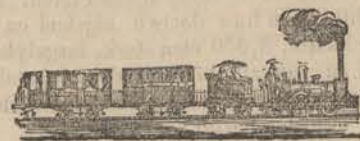
Daar het verstand byna onvatbaar is, om al de benamingen en bewerking te verstaen, welke in een bloemenboek word uitgedrukt, heeft het my noodzakelyk geschienen het onderwys by de boek te voegen, en ook, om door myne tegenwoordigheid in het onderwys te bewaerheden hetgeen de bloemenboek beschryft.

Boek en onderwys kost 10 frs. te weten: acht dagen van 5 uren namiddag tot 8 uren s'avonds, zoodat in den prospectus zal gedrukt zyn, dewelke zal uitgegeven worden half Augustus voor de inteekening op te halen, maar voor Sint-Truiden, zal het onderwys een maand duren, uit erkentenis.

En indien het getal inteekeningen tot 50 beloopt, zal men nog een maend onderwys gratis ontvangen van den eersten tot den laetsen April.

De plaets van het onderwys zal later aengeduid worden.
DAVID BLOK,

op den nieuwen steenweg N° 374 St-Truiden.

VERTREK-UREN VAN DEN YZEREN-WEG.

8 uren 11 min. s'morg. - van Sint-Truiden naer

Velm. — Landen. — Esmael. — Thienen. — Vertryck. — Leuven. — Wespelaer. — Haecht. — Mechelen. — Duffel. — Contich. — Antwerpen. — Lier. — Herenthals. — Turnhout. — Vilvorde. — Brussel. — Bergen. — Quiévrain. — Termonde. — Aelst. — Lokeren. — Gend. — Brugge. — Ostende. — Kortryk. — Mouscron. — Doornik. — Gingelom. — Waremmé. — Fexhe. — Ans. — Hautpré. — Luik. — Chenée. — Chaudfontaine. — Le Trooz. — Pepinster. — Spa. — Ensival. — Verviers. — Dolhain. — Herbestal.

Expresstrain 1 uer naer middag.

St-Truiden. — Landen. — Thienen. — Leuven. — Mechelen. — Brussel. — Termonde. — Gend. — Brugge. — Ostenden.

5 uren 40 min. s' avonds. - van Sint-Truiden naer

Velm. — Landen. — Thienen. — Vertryck. — Leuven. — Haecht. — Mechelen. — Duffel. — Antwerpen. — Vilvorde. — Brussel. — Gingelom. — Roost. — Waremmé. — Fexhe. — Ans. — Hautpré. — Luik. — Chenée. — Verviers. —

9 uren 20 min. s' Morg. - van Sint-Truiden naer

Cortenbosch. — Alken. — Hasselt. — Diepenbeek. — Beverst. — Munsterbilsen. — Eygenbilsen. — Lanaeken. — Maestricht. — Meerssen. — Fauquemont. — Wylré. — Simpelveld. — Aix-la-Chapelle.

3 uren 45 min. na middag - van Sint-Truiden naer

Cortenbosch. — Alken. — Hasselt. — Diepenbeek. — Beverst. — Munsterbilsen. — Eygenbilsen. — Lanaeken. — Maestricht. — Meerssen. — Valkenburg. — Wylré. — Simpelveld. — Aken. —

7 uren 47 min. s'av. van Sint-Truiden naer

Cortenbosch. — Alken. — Hasselt. — Diepenbeek. — Bevers. — Munsterbilsen. — Eygenbilsen. — Lanaeken. — Maestricht. —

Sint-Truiden, drukkerij van de kinderen Milis.